

PRAVILNIK O UNUTRAŠNjem REDU I ČUVARSKOJ SLUŽBI SPOMENIKA PRIRODE „PEĆINSKI SISTEM SAMAR”

(„Sl. glasnik RS”, br. 81/2019)

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom regulišu se unutrašnji red, organizacija, način rada i oprema čuvarske službe i osnovna pravila organizacije protivpožarne zaštite Spomenika prirode „Pećinski sistem Samar” (u daljem tekstu: Spomenik prirode), odnosno bliže propisuju pravila iz člana 56. stav 4. Zakona o zaštiti prirode (u daljem tekstu: Zakon) po kojima se na području Spomenika prirode sprovodi režim zaštite utvrđen članom 35. Zakona i članom 4. Uredbe o proglašenju Spomenika prirode „Pećinski sistem Samar” (u daljem tekstu: Uredba).

Član 2

Odredbe ovog pravilnika odnose se na korisnike zaštićenog područja u smislu člana 4. tačka 37. Zakona (u daljem tekstu: Korisnik), odnosno na lica koja imaju prebivalište ili boravište na području Spomenika prirode, vlasnike zemljišta i drugih nepokretnosti, pravna i fizička lica i preduzetnike koji korišćenjem nepokretnosti, prirodnih vrednosti i dobara i na drugi način obavljaju delatnost ili vrše poslove na području Spomenika prirode, kao i na posetioce Spomenika prirode.

Posetilac Spomenika prirode je lice koje iz naučnih, obrazovnih, rekreativnih, turističkih, sportskih i kulturnih potreba i razloga boravi na području Spomenika prirode kraće od 15 dana, kao i lice u tranzitu kroz područje Spomenika prirode (u daljem tekstu: Posetilac).

Član 3

Upravljanje Spomenikom prirode Uredbom je povereno Javnom preduzeću za gazdovanje šumama „Srbijašume” sa p.o. Beograd (u daljem tekstu: Javno preduzeće „Srbijašume”).

Poslove upravljanja neposredno vrši Šumsko gazdinstvo „Niš” Niš, Šumska uprava Niš - Bela Palanka (u daljem tekstu: Upravljač).

Član 4

Korisnici i Posetioci dužni su da se pridržavaju odredaba ovog pravilnika, uputstava sa informativnih tabli i drugih oznaka, kao i uputstava ili naloga čuvara Spomenika prirode i drugih ovlašćenih lica Upravljača.

U planiranju i preduzimanju radova i aktivnosti na području Spomenika prirode, korisnici i posetioci dužni su da poštuju Zakon, Uredbu i Plan upravljanja Spomenikom prirode.

Član 5

Unutrašnji red Spomenika prirode Upravljač obezbeđuje organizovanjem čuvarske službe, saradnjom sa lokalnim stanovništvom, javnim preduzećima i drugim privrednim subjektima, ustanovama i udruženjima građana, kao i saradnjom sa organima državne uprave i lokalne samouprave.

Član 6

Spomenik prirode se nalazi na teritoriji opštine Svrlijig - KO Kopajkošara, na ukupnoj površini od 56,50 ha, od čega je 21,74 ha u privatnoj svojini a 34,76 ha u državnoj svojini.

Na području Spomenika prirode „Pećinski sistem Samar“ ustanovljen je režim zaštite II stepena.

Površinu iz stava 1. ovog člana Upravljač će označiti na vidljiv i jasan način.

Član 7

Ovim pravilnikom bliže se utvrđuju zabrane i ograničenja na području Spomenika prirode, u skladu sa aktom o proglašenju Spomenika prirode, Zakonom i podzakonskim aktima o režimima zaštite.

Ograničenja radova i aktivnosti definišu se prostorno, vremenski i po obimu, u skladu sa održivim korišćenjem prirodnih vrednosti.

Radovi koji nisu zabranjeni, kao i radovi za koje se osnovano pretpostavlja da mogu imati nepovoljne posledice na zaštićeno područje, podležu proceduri procene uticaja na životnu sredinu i pribavljanja saglasnosti, u skladu sa Zakonom.

II OBAVLJANJE DELATNOSTI I KORIŠĆENJE PRIRODNIH RESURSA

Član 8

Na području Spomenika prirode zabranjeno je:

1) u pećini:

- ulazak u pećinski sistem za potrebe naučnih istraživanja i drugih aktivnosti bez odgovarajuće pismene saglasnosti i pratrne upravljača,
- lomljenje i uništavanje pećinske morfologije,
- izvođenje radova u pećini radi uređenja pećine,
- sakupljanje biljaka i hvatanje, uz nemiravanje i ubijanje pećinske entomofaune,
- sve druge aktivnosti unutar pećine koje na bilo koji način mogu ugroziti i oštetiti njene vrednosti;

2) na zaštićenim površinama izvan pećine:

- izvođenje zemljanih, građevinskih, šumarskih i drugih radova koji mogu izazvati procese erozije,
- promena namena površina,
- izgradnja nadzemnih energetskih vodova i antenskih stubova na zaštićenom prostoru,
- odlaganje i bacanje smeća,
- sakupljanje biljaka i uznemiravanje i ubijanje divljih životinja,
- sve druge aktivnosti na površinama izvan pećine, koje bi na neki način mogle ugroziti i oštetiti vrednosti ovog zaštićenog područja.

Član 9

Na području Spomenika prirode ograničava se:

- obavljanje istraživačkih radova, monitoring stanja na zaštićenom području;
- zaštita i unapređenje raznovrsnosti autohtonih, retkih i zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta i njihovih populacija i staništa;
- prezentacije i popularizacija prirodnih vrednosti, kao i sve aktivnosti koje mogu imati značajan nepovoljan uticaj na prirodne i druge vrednosti zaštićenog područja;
- izgradnja manjih objekata u tradicionalnom stilu radi prezentacija prirodnih i kulturnih vrednosti zaštićenog područja;
- infrastrukturno uređenje prostora radi poseta, obrazovanja, rekreacije i turizma;
- umereno povećanje površina pod šumskim ekosistemima i poboljšanje njihove strukture, raznovrsnosti i autohtonosti florističko-dendrološkog sastava.

III KRETANJE I BORAVAK POSETILACA

Član 10

Upravilač će izvršiti postavljanje tabli kojima će korisnici i posetioci biti upozoreni na zabrane i ograničenja iz čl. 8. i 9. ovog pravilnika.

Kada se radi o hitnoj intervenciji u cilju zaštite dobara, bezbednosti ili zdravlja ljudi, ne mora se pribaviti prethodna saglasnost, odnosno obezbediti pravnja iz člana 8. ovog pravilnika, ali se aktivnosti moraju, u što kraćem roku, prijaviti Upravilaču pisanim putem.

Član 11

Vlasnici i korisnici zemljišta i drugih nepokretnosti koje se nalaze na području Spomenika prirode, dužni su da dozvole pristup čuvaru Spomenika prirode i drugim ovlašćenim licima koja imaju saglasnost Upravljača za obavljanje istraživačke i druge aktivnosti.

Zabranjeno je ometanje i sprečavanje čuvara Spomenika prirode ili drugih ovlašćenih lica u vršenju radnji i aktivnosti iz stava 1. ovog člana.

IV ZAŠTITA PRIRODNIH I KULTURNIH VREDNOSTI I ŽIVOTNE SREDINE

Član 12

Korisnici i Posetioci dužni su da primenjuju mere zaštite prirodnih, kulturnih i drugih vrednosti i životne sredine u skladu sa zakonom, Uredbom i ovim pravilnikom, merodavnim zakonima i propisima donetim na osnovu tih zakona.

Član 13

Biljke i gljive koje žive u slobodnoj prirodi na području Spomenika prirode, a kojima je Pravilnikom o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Službeni glasnik RS”, br. 5/10, 47/11, 32/16 i 98/16, u daljem tekstu: Pravilnik o divljim vrstama) utvrđen status strogo zaštićenih vrsta, nije dozvoljeno seći, kidati, lomiti, čupati, sakupljati njihovo seme i plodove, ili ih na drugi način oštećivati i uništavati.

Životinje koje žive, povremeno ili sezonski borave u slobodnoj prirodi na području spomenika prirode, a kojima je Pravilnikom o divljim vrstama, utvrđen status strogo zaštićenih vrsta, nije dozvoljeno rasterivati, uznemiravati, hvatati, ubijati i ranjavati, nehotično i namerno trovati, sakupljati jaja i druge razvojne oblike, uništavati i oštećivati gnezda i ostala mesta i objekte na kojima se te životinje razmnožavaju, odgajaju mladunce, sklanjaju, borave i hrane.

Zabranjeno je postupanje sa strogo zaštićenim divljim vrstama biljaka, životinja i gljiva suprotno odredbama st. 1. i 2. ovog člana.

Član 14

Divlje vrste biljaka, gljiva, lišajeva i životinja koje su utvrđene Uredbom o stavljanju pod kontrolu sakupljanja i prometa divlje flore i faune („Službeni glasnik RS”, br. 31/05, 45/05 - ispravka, 22/07, 38/08, 9/10, 69/11 i 95/18 - dr. zakon, u daljem tekstu: Uredba o divljoj flori i fauni) mogu se sakupljati na području Spomenika prirode na način i pod uslovima utvrđenim Uredbom o divljoj flori i fauni, odnosno uz prethodno pribavljenu dozvolu za sakupljanje i korišćenje u komercijalne svrhe (koju izdaje nadležno ministarstvo).

Lica koja vrše sakupljanje divlje flore i faune iz stava 1. ovog člana na području Spomenika prirode dužna su da čuvaru Spomenika prirode prijave dnevne količine i vrste sakupljene flore i faune.

Član 15

Upravljač će, na pogodan način, javno prikazati i učiniti dostupnim Korisnicima i Posetiocima spiskove vrsta divlje flore i faune iz čl. 11. i 12. sa informacijama od značaja za njihovo prepoznavanje, zaštitu i režim korišćenja.

Član 16

Zabranjeno je unošenje alohtonih biljnih i životinjskih vrsta, uznemiravanje ptica i uzimanje jaja, uništavanje šumske vegetacije i postavljanje (ukucavanje) tabli i drugih obaveštenja na stablima.

Član 17

Zabranjene su aktivnosti koje mogu dovesti do oštećenja ili degradacije objekata geonasleđa.

Član 18

Zabranjeno je, uzimati iz prirode geološka i paleontološka dokumenta (fosili, minerali, kristali, pećinski nakit i drugo) koji su proglašeni zaštićenim prirodnim dobrima ili se nalaze na objektu geonasleđa i zaštićenom nalazištu.

Nalazač geoloških i paleontoloških dokumenata iz stava 1. ovog člana koja bi mogla predstavljati zaštićenu prirodnu vrednost, dužan je da pronalaženje istih pisanim putem prijavi nadležnom ministarstvu u roku od osam dana od dana pronalaska i preduzme mere zaštite od uništenja, oštećivanja ili krađe.

U slučaju da nalazač ne izvrši prijavu u roku iz stava 2. ovog člana, Upravljač može izvršiti prijavu i preduzeti mere iz stava 2. ovog člana umesto nalazača.

Na području Spomenika prirode zabranjeno je:

- 1) zagađivati vodotoke i izvore, upuštati, unositi i ostavljati otrovne materije, čvrste otpatke i uginule životinje ili deponovati bilo koju vrstu otpadaka na mestima i na takav način da mogu biti uneti u speleološki objekat tekućom vodom ili slobodnim kretanjem;
- 2) uništavati, oštećivati ili odnositi delove pećinskog nakita, pećinskih sedimenata, fosilnih ostataka i artefakata;
- 3) uništavati ili odnositi primerke faune i flore i narušavati njihove stanišne uslove;
- 4) izvoditi građevinske radove koji mogu prouzrokovati značajne nepovoljne i trajne promene geomorfoloških i hidroloških obeležja.

U cilju naučnog istraživanja, zaštite i uređenja speleoloških objekata može se dopustiti uzimanje i iznošenje predmeta iz st. 1. i 4. ovog člana, odnosno vršenje manjih promena na delovima pećinskih ulaza i kanala, uz prethodno dobijenu saglasnost Upravljača, u skladu sa čl. 97, 98. i 99. Zakona i pod uslovima i na način koji će se utvrditi aktom Vlade iz člana 25. stav 2. Zakona.

Član 19

U slučaju da se prilikom izvođenja radova i aktivnosti u Spomeniku prirode otkrije do tada nevidentiran lokalitet ili njegov deo, izvođač radova dužan je da obustavi radove na tom mestu i o tome obavesti Upravljača, koji dalje prosleđuje informaciju Zavodu za zaštitu spomenika kulture.

Član 20

U slučaju da se radovi planiraju ili izvode na površini na kojoj se nalazi kulturno dobro ili dobro koje uživa prethodnu zaštitu, neophodno je da se obezbede uslovi Zavoda za zaštitu spomenika kulture.

Član 21

Zabranjeno je obavljati radove i druge aktivnosti kojima se mogu izazvati nepovoljne promene životne sredine, odnosno zagaditi tle, voda i vazduh, stvarati prekomerna buka i indukovati zračenje štetno po ljudi i živi svet, a shodno propisima koji regulišu oblast zaštite životne sredine.

U skladu sa članom 57. Zakona, za radove i aktivnosti odnosno projekte sa mogućim značajnim uticajem na životnu sredinu sprovodi se postupak procene uticaja na životnu sredinu ili se bez izrade studije procene uticaja postupa po aktu o uslovima i merama zaštite prirode koji izdaje Zavod za zaštitu prirode Srbije (u daljem tekstu: Zavod).

Nosilac projekta dužan je da planirane radove i aktivnosti iz stava 2. ovog člana pismeno prijavi Upravljaču.

V LOV I RIBOLOV

Član 22

Na području Spomenika prirode lov se ograničava na sanitarni lov, unapređenje populacije divljači i staništa.

VI SPORT, REKREACIJA I TURIZAM

Član 23

Na području Spomenika prirode dozvoljeno je organizovanje sportskih i rekreativnih aktivnosti uz pribavljene uslove zaštite prirode nadležnog Zavoda i prethodno dobijenu saglasnost Upravljača.

Dozvoljen je obilazak Spomenika prirode organizovanim turističkim grupama uz pratnju čuvara Spomenika prirode.

Organizator aktivnosti iz st. 1. i 2. ovog člana, je dužan da Upravljaču prethodno prijavi organizovanje planiranih aktivnosti pisanim putem.

Prijava planiranih aktivnosti iz st. 1. i 2. treba da sadrži: podatke o vrsti, kratak opis i cilj aktivnosti, prostorni i vremenski okvir, broj učesnika, ime i prezime rukovodioca aktivnosti, podatke o organizaciji koja je nosilac aktivnosti, vrste usluga koje se traže od Upravljača i dokumentaciju koja prati prijavu.

Upravljač je dužan da najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema prijave planiranih aktivnosti, podnosiocu zahteva dostavi odgovor na istu.

Zabranjeno je sprovođenje aktivnosti bez prethodno pribavljene saglasnosti Upravljača ili protivno uslovima utvrđenim u aktu o saglasnosti Upravljača.

VII IZGRADNJA OBJEKATA I UREĐENJE PROSTORA

Član 24

Na području Spomenika prirode zabranjeno je:

- izvođenje radova u pećini radi uređenja pećine, izuzev radova predviđenih u članu 18. stavu 5. ovog pravilnika;
- izgradnja nadzemnih energetskih vodova i antenskih stubova na zaštićenom području.

Na području Spomenika prirode dozvoljena je izgradnja manjih objekata u tradicionalnom stilu radi prezentacije prirodnih i kulturnih vrednosti zaštićenog područja, kao i infrastrukturno uređenje prostora radi poseta, obrazovanja, rekreacije i turizma.

VIII ODRŽAVANJE ČISTOĆE I UPRAVLJANJE OTPADOM

Član 25

Održavanje čistoće i upravljanje otpadom na području Spomenika prirode vrši se u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom („Službeni glasnik RS”, br. 36/09, 88/10, 14/16 i 95/18 - dr. zakon), propisima donetim na osnovu tog zakona, drugim zakonima i propisima koji se odnose na otpadne materije, Uredbom i ovim pravilnikom.

Član 26

Svako je dužan da sakuplja i odlaže otpatke koje stvara, na mestima koja su posebno uređena, odnosno opremljena i prema potrebi, obeležena za te namene.

Upravljač će postaviti odgovarajuću opremu, odnosno kante, korpe ili kese za privremeno odlaganje čvrstih otpadaka na mestima koja su predmet posete i organizovati njihovo pražnjenje i odvoženje izvan područja Spomenika prirode.

IX OBELEŽAVANJE I POSTAVLJANJE OZNAKA, FOTOGRAFISANJE I SNIMANJE FILMOVA

Član 27

Upravljač u roku utvrđenom Uredbom i na način propisan odgovarajućim podzakonskim aktom obeležava Spomenik prirode kao zaštićeno područje tablama propisanog izgleda, a granice Spomenika prirode obeležava propisanim oznakama.

Upravljač postavlja table, odnosno druge oznake sa informacijama o pravilima unutrašnjeg reda.

Upravljač postavlja i druge table i oznake od značaja za sprovođenje režima zaštite i prezentaciju vrednosti Spomenika prirode.

Zabranjeno je oštećivanje ili uništavanje i uklanjanje tabli, natpisa na tablama i drugih oznaka iz ovog člana, kao i njihovo zaklanjanje, odnosno maskiranje drugim objektima.

Član 28

Na području Spomenika prirode nije dozvoljeno postavljanje informativnih tabli sa nazivima pravnih i fizičkih lica i reklamnih i drugih panoa.

Član 29

Fotografisanje i snimanje tonskih i video zapisa i filmova u komercijalne svrhe na području Spomenika prirode je dozvoljeno.

Za radnje iz stava 1. ovog člana potrebno je pribaviti prethodnu saglasnost Upravljača.

Radi pribavljanja saglasnosti iz stava 2. ovog člana, organizator snimanja, odnosno zainteresovano lice podnosi prijavu planiranih aktivnosti snimanja Upravljaču koji je dužan da odgovori na istu najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema prijave.

Prijava planiranih aktivnosti iz stava 3. ovog člana treba da sadrži: podatke o vrsti, kratak opis i cilj aktivnosti, prostorni i vremenski okvir, broj učesnika, ime i prezime rukovodioca aktivnosti, podatke o organizaciji koja je nosilac aktivnosti, vrste usluga koje se očekuju od Upravljača i dokumentaciju koja prati prijavu.

Za aktivnosti fotografisanja i snimanja zainteresovano lice će, prema potrebi i obaveštenju Upravljača, pribaviti akt o uslovima zaštite prirode koje izdaje Zavod.

Upravljač može privremeno ili trajno uskratiti saglasnost iz stava 2. ovog člana ukoliko je indikovan značajan nepovoljan uticaj na prirodne vrednosti.

Fizičko ili pravno lice koje obavlja ili za čiji račun se obavlja snimanje fotografija, tonskih i video zapisa i filmova koji se publikuju, odnosno prikazuju javnosti, dužno je da jedan primerak snimljenog materijala dostavi Upravljaču.

X ISTRAŽIVAČKI I OBRAZOVNI RAD

Član 30

Na području Spomenika prirode mogu se ograničeno obavljati istraživački radovi i monitoring stanja na zaštićenom području.

Član 31

Za istraživanja koja mogu imati uticaj na vrednosti i obeležja Spomenika prirode i za koja je u smislu člana 57. st. 3. i 4. Zakona neophodno pribaviti akt o uslovima i merama zaštite prirode, nosilac istraživanja je dužan da pribavi prethodnu saglasnost Upravljača.

Da bi pribavio saglasnost iz stava 1. ovog člana, nosilac istraživanja podnosi Upravljaču pisanu prijavu planiranih istraživačkih radova i aktivnosti.

Prijava planiranih istraživanja sadrži merodavne podatke o vrsti, cilju, sadržaju, lokaciji, vremenu trajanja, metodama, sredstvima, opremi i alatima, rukovodiocu i učesnicima istraživanja. U prijavi se mogu navesti i usluge, odnosno pomoć koja se traži od Upravljača.

Uz prijavu planiranih istraživanja prilaže se akt o uslovima zaštite prirode iz stava 1. ovog člana.

Kada se radi o istraživanjima strogo zaštićenih i zaštićenih vrsta i drugim istraživanjima za čije izvođenje je propisana obaveza pribavljanja dozvole nadležnog organa, uz prijavu planiranih istraživanja, prilaže se i dozvola nadležnog ministarstva.

Upravljač je dužan da odgovori na prijavu iz stava 2. ovog člana najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema prijave.

Saglasnost iz stava 1. ovog člana mora sadržati uputstvo o primeni uslova i mera zaštite prirode i pravila unutrašnjeg reda, posebne uslove, ako ih ima, u vezi mesta, vremena i načina izvođenja radova, obezbeđenja pratnje čuvara ili drugog lica, kao i mogućnost i uslove pružanja traženih usluga.

Zabranjeno je istraživanja iz stava 1. ovog člana započeti ili izvoditi bez prethodno pribavljene saglasnosti Upravljača.

Član 32

Upravljač može u saglasnosti iz stava 7. člana 31. ovog pravilnika, odrediti drugo vreme od onog koje je navedeno u prijavi planiranih istraživanja ako oceni da postoji rizik po prirodne vrednosti, bezbednost ili zdravlje ljudi, o čemu obaveštava podnosioca prijave pre izdavanja saglasnosti.

U slučaju nepoštovanja uslova navedenih u stavu 1. ovog člana Upravljač može pisanim putem naložiti prekid istraživačkih radova i aktivnosti.

Član 33

Obrazovne aktivnosti na području Spomenika prirode, kao što su škola u prirodi, terenska nastava, seminari i stručne ekskurzije potrebno je blagovremeno pismeno prijaviti Upravljaču.

Aktivnosti iz stava 1. ovog člana ne mogu započeti pre nego što Upravljač izda saglasnost. Prijava nameravanih obrazovnih aktivnosti mora sadržati relevantne podatke o vrsti, cilju, sadržaju, vremenu trajanja, organizatoru i broju učesnika. U prijavi se mogu navesti i usluge, odnosno pomoć koja se očekuje od Upravljača.

Upravljač će odmah, a najkasnije u roku od dva dana pismeno potvrditi prijem prijave obrazovnih aktivnosti i obavestiti podnosioca prijave o posebnim uslovima zaštite prirode i životne sredine prilikom obavljanja aktivnosti, ako ih ima, kao i o mogućnostima i uslovima pružanja traženih usluga ili pomoći.

Član 34

U roku od 15 dana po završetku terenskih istraživačkih radova i obrazovnih aktivnosti, nosilac istraživanja, odnosno organizator obrazovnih aktivnosti dužan je da Upravljaču dostavi kratak izveštaj o toku i glavnim rezultatima sprovedenih istraživanja i obrazovnih aktivnosti.

O završetku elaborata, odnosno publikovanju rezultata o izvršenim istraživanjima nosilac istraživanja dužan je da pismenim putem obavesti Upravljača u roku od 15 dana kao i da taj elaborat ili publikovani rad dostavi Upravljaču.

Onome ko blagovremeno ne podnese izveštaj iz stava 1. odnosno ne dostavi obaveštenje i elaborat ili rad iz stava 2. ovog člana, Upravljač može uskratiti saglasnost za naredna istraživanja, odnosno obaveštenje i usluge za obavljanje obrazovnih aktivnosti.

XI ČUVARSKA SLUŽBA

Član 35

Sprovodenje pravila unutrašnjeg reda obezbeđuje i neposredni nadzor na području Spomenika prirode koji vrši čuarska služba Šumskog gazdinstva „Niš“ Niš, Šumska uprava Niš - Bela Palanka.

Čuvar zaštićenog područja može istovremeno obavljati i poslove čuvara šuma i za svoj posao neposredno je odgovoran šefu Šumske uprave Niš - Bela Palanka.

Broj čuvara utvrđuje Javno preduzeće „Srbijašume“ aktom o sistematizaciji poslova i radnih mesta, a vrsta i obim konkretnih poslova koje čuvar obavlja utvrđuje se ugovorom o radu ili drugim pojedinačnim aktom, u skladu sa zakonom.

Član 36

Za vreme službe, čuvar nosi službenu odeću na kojoj se nalazi znak zaštite prirode, znak Spomenika prirode, znak upravljača i identifikaciona pločica sa imenom i prezimenom čuvara i registarskim brojem iz službene legitimacije čuvara zaštićenog područja.

Za vreme službe čuvar može da nosi službeno oružje.

Vrstu, uslove i pravila nošenja i upotrebe i način čuvanja oružja iz stava 2. ovog člana utvrđuje Upravljač u skladu sa zakonom.

Član 37

Čuvar poseduju službenu legitimaciju kojom dokazuje identitet, status službenog lica i ovlašćenja u skladu sa zakonom.

Čuvar je dužan da u vršenju odgovarajućih službenih radnji prethodno pokaže službenu legitimaciju.

Službenu legitimaciju čuvaru izdaje Upravljač na obrascu koji propisuje ministar.

O izdatim legitimacijama Upravljač vodi evidenciju.

Čuvar koji je prestao da vrši čuvarsку službu, dužan je da službenu legitimaciju u roku od tri dana od dana prestanka službe vrati Upravljaču, koju će Upravljač odmah poništiti i tu činjenicu uneti u evidenciju iz stava 4. ovog člana.

U slučaju gubitka ili nestanka službene legitimacije čuvar je dužan da o tome odmah obavesti Upravljača.

Izgubljena ili nestala legitimacija briše se iz evidencije o izdatim legitimacijama, a čuvaru se izdaje nova legitimacija.

Član 38

U vršenju čuvarske službe, dužnost čuvara je da:

- 1) prati odnosno nadgleda kretanje i aktivnosti posetilaca i drugih korisnika,
- 2) prati stanje biljnih i životinjskih vrsta i drugih vrednosti Spomenika prirode i vodi evidenciju o njima,
- 3) pruža podatke, pomoć i usluge posetiocima pri obilasku i razgledanju Spomenika prirode,
- 4) prati i pruža druge potrebne usluge organizatorima i učesnicima naučnih i drugih istraživanja i obrazovnih aktivnosti,
- 5) sarađuje sa nadležnim inspektorom i obaveštava o stvarima iz njegove nadležnosti,
- 6) sarađuje se organom unutrašnjih poslova i prema ukazanoj potrebi traži njegovu pomoć,
- 7) sastavlja zapisnik, obaveštava šefa Šumske uprave i obavlja druge ovde nespomenute poslove, u skladu sa zakonom i aktom Upravljača,
- 8) obaveštava drugi nadležni organ o izvršenju zabranjenih odnosno protivpravnih radnji koje su regulisane propisima iz nadležnosti tog organa i o njihovim izvršiocima ukoliko su poznati.

Član 39

Kada čuvar utvrdi ili osnovano pretpostavi da je Posetilac, odnosno Korisnik zaštićenog područja učinio radnju suprotno pravilima unutrašnjeg reda ili merama zaštite prirode propisanim u skladu sa zakonom, ovlašćen je da:

- 1) legitimise lice zatećeno u vršenju nedozvoljenih radnji, a lice zatećeno bez ličnih isprava privede nadležnom organu unutrašnjih poslova;
- 2) izvrši pregled svih vrsta vozila, plovnih objekata i tovara;

3) zatraži da mu lice predoči/pokaže saglasnost, dozvolu, odobrenje, prijavu radova, ulaznicu ili drugi dokument kojim dokazuje status Korisnika odnosno Posetioca i neko od prava u vezi radova i aktivnosti koje obavlja,

4) izvrši svaki pregled, osim stanova i drugih prostorija za čiji je pregled potreban sudski nalog, a posebno pregled:

- prtljaga i ličnih stvari,
- ulova i sredstava za lov i ribolov,
- alata i sredstava za sakupljanje biljaka i životinja;

5) privremeno oduzme predmete i sredstva kojima je izvršen prekršaj ili krivično delo i predmete koji su nastali ili pribavljeni izvršenjem takvog dela, uključujući delove i primerke živog i neživog sveta, kao i da ove predmete, bez odlaganja, preda upravljaču zaštićenog područja radi čuvanja;

6) zatraži uspostavljanje prethodnog stanja, odnosno naredi mere za sprečavanje i uklanjanje štetnih posledica, a posebno:

- privremeno zabrani radove i aktivnosti koje se obavljaju bez propisanih saglasnosti ili odobrenja, kao što su naučna i druga istraživanja, obrazovne i sportske aktivnosti i slično,
- zabrani na licu mesta radove i aktivnosti koje se obavljaju protivno odredbama ovog pravilnika i pravilima protivpožarne zaštite,
- naredi puštanje na slobodu, odnosno vraćanje u prirodu zdravih i nepovređenih primeraka životinja, ukoliko je to za njih bezbedno.

Član 40

Kada utvrdi radnju učinjenu suprotno pravilima unutrašnjeg reda ili merama zaštite prirode propisanim u skladu sa zakonom, čuvat će se zapisnik.

Sadržaj zapisnika ili opis koji se unosi u zapisnik je saopštavanje onog što je zatečeno, nađeno, utvrđeno ili na drugi način pribavljeno i konstatovano.

U sadržaj se obavezno unose:

- podaci o izvršiocima nedozvoljene radnje, a ako je izvršilac nepoznat to se konstatiše uz osnovanu pretpostavku o mogućem izvršiocu,
- način i vreme izvršenja radnje, sredstva i alati kojima je radnja izvršena,
- podaci o svedocima i drugim raspoloživim dokazima ako postoje,
- nastala šteta, dokumentovana što preciznijim podacima i po mogućству fotografijom,
- podaci o oduzetim predmetima i sredstvima iz tačke 5) člana 39. ovog pravilnika.

Zapisnik je sastavljen u onolikom broju primeraka koliko zahteva konkretna situacija, a ako je kontroli prisustvovala i druga zainteresovana strana, jedan primerak zapisnika uručuje se i njoj.

Upravljač će propisati obrazac zapisnika iz ovog člana.

Član 41

O privremeno oduzetim predmetima iz tačke 5) člana 39. ovog pravilnika čuvar izdaje potvrdu sa tačnim podacima o vrsti i količini privremeno oduzeti predmeta.

Upravljač obezbeđuje uslove za održavanje i čuvanje privremeno oduzeti predmeta i preduzima radnje za dalje postupanje sa primercima oduzeti i nađenih životinjskih ili biljnih vrsta, minerala, kristalnih tvorevina, fosilnih ostataka i artefakata, uključujući njihovo zbrinjavanje dok se stvar ne reši.

O privremeno oduzetim predmetima Upravljač vodi evidenciju sa podacima o vrsti, količini, razlogu privremenog oduzimanja, licu kome su predmeti privremeno oduzeti i čuvaru koji je predmete privremeno oduzeo.

Član 42

Čuvar u vršenju službe postupa stručno, i sa dužnom pažnjom, u skladu sa njegovim ovlašćenjima i obavezama zasnovanim na zakonu, podzakonskim propisima i aktima Upravljača.

Čuvar vodi dnevnik, odnosno evidenciju dnevnih aktivnosti, čiji sadržaj propisuje Upravljač.

Član 43

Čuvar polaže stručni ispit u skladu sa programom koji propisuje nadležni ministar.

Upravljač organizuje obuku, stručno usavršavanje i proveru znanja i veština čuvara.

Upravljač može poslove iz stava 2. ovog člana poveriti i drugom ovlašćenom licu.

Član 44

Čuvar je opremljen i radnom odećom, sredstvima veze i prevoza, potrebnim aparatima, instrumentima i alatom, u skladu sa posebnim aktom Upravljača.

Član 45

Na osnovu zapisnika i obaveštenja čuvara o učinjenoj zabranjenoj, odnosno protivpravnoj radnji, Upravljač podnosi odgovarajuću prijavu ili zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

XII PROTIVPOŽARNA ZAŠTITA

Član 46

Na području Spomenika prirode planiraju se i sprovode mere zaštite od požara u skladu sa Zakonom o zaštiti od požara („Službeni glasnik RS”, br. 111/09, 20/15, 87/18, 87/18 - dr. zakon), Zakonom o šumama i propisima donetim na osnovu tih zakona, Planom upravljanja Spomenika prirode i planovima zaštite od požara.

Upravljач donosi plan zaštite od požara za područje Spomenika prirode shodno članu 47. Zakona o zaštiti od požara i odredbama Uredbe o razvrstavanju objekata, delatnosti i zemljišta u kategorije ugroženosti od požara („Službeni glasnik RS”, broj 76/10).

Javno preduzeće „Srbijašume” u skladu sa Zakonom o šumama donosi planove zaštite šuma od požara za Moravsko šumsko područje kome pripada područje Spomenika prirode.

Planom i programom upravljanja Spomenika prirode utvrđuju se prioritetni, odnosno godišnji operativni zadaci protivpožarne zaštite.

Upravljач će na pogodan način objaviti odnosno javno istaknuti izvode iz planova zaštite od požara, sa osnovnim pravilima protivpožarne zaštite i postaviti odgovarajuće oznake na terenu.

XIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 47

Nadzor nad primenom ovog pravilnika vrši nadležno ministarstvo.

Član 48

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.